

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilttérak és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
 Egész évre 8 kor.
 Fél évre 4 kor.
 Negyed évre 2 kor.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Nyilttér petitaora 50 fillér.

Felolós szerkesztő:	Főszerkesztő:	Kiadó és lap tulajdonos:
ZRINYI KÁROLY.	MARGITAI JÓZSEF.	STRAUSZ SÁNDOR.

A gyümölcsfa-tenyésztés haszna.

Írta: Budaváry László.

I.

Bizonyára nem mondok újságot, mikor azt mondom, hogy a kerek világon hazáját a magyarnak kell legjobban szeretnie s Istennek hála nem is nyilvánul meg ez a törhetetlen hazaszeretet egy nemzetnél sem oly nagy mértékben, mint a magyarnál. Ezzel az érzelmmel születünk a világra, ez az érzelem hevíti keblünket most is s nem hiszem, hogy akadna lapunk olvasói között csak egy is, aki hazájáért. Vonakodnék bármely pillanatban odaadni életét.

Igaz, hogy vannak kérkedők, kik álorcával telekürtölik a világot, hangoztatva nem létező nemes tetteiket, de nem tesznek, nem munkálkodnak semmit a haza javára. Pedig honát csak az szeretheti igazán, aki hazája jóvoltát igyekszik mindenáron előmozdítani s minden létezőre odairányul, hogy hazája, nem zete jóhírnyét elismertesse a külfölddel is.

Az igazi hazaszeretet a tettekben nyilvánul.

Egyik ember azáltal szerez tiszteletet hazájának, hogy világhírű tudóssá képezi ki magát s a tudomány terén előforduló kérdéseken szavának az idegenben is föltétlen érvényt tud szerezni. A másik lelkes odákban emeli ki nemzete nagyságát, felmutatja tündöklő erényeit; varázsos, kedves versecskében megnyilvánítja népe gondolkodásmódját, lelkivilágát, örömeit s bánatát s kivívja tollával azt, amit fegyverrel sem lehetne talán kivívni, az idegen nemzetek csodálkozó bámulatát. Százan és ezren különböző iparágak ügyes üzésével szereznek jólétet hazájuknak s ismét millióra és millióra megy azok száma, kik verejtékkel művelik azt a drága földet, melynek minden pórszemét csatában elesett martírok szentelt vére áztatta egy ezredév alatt, milliókra megy azok száma, akik ilyen úton iparkodnak használni hazájuknak. S valljuk be őszintén, ez a munka nem könnyebb a világhírű tudós, költő, az ügyes iparos és vitéz katona munkájánál, sőt valamennyit egyesíti magában.

Hiszen a föld titkainak, a föld megművelésének s egyéb gazdasági teendőknek pontos, beható ismerete egy megfizethetetlen tudomány, mely tudásra a sok esztendő tapasztalata s maga a kifürkészhetetlen természet tanítja az embert. Benne van a földművelő ember munkájában a költséget is, jobban mondva ez az, ami megédesíti a gazda ember munkáját. A fák növekedése az egyesek s az emberiség növekedését, fej-

lődését mutatja, a hervadó virágok eszébe juttatják a mulandóságot, a daloló madárkák s a gyönyörűen ragyogó csillagok a szerelméről beszélnek és az állatok ragaszkodásukkal, szeretetükkel fiaikkal szemben, példát adnak e nemés érzelmre az embernek. Látjuk, hogy a szántóvető ember munkája közben önkéntlenül dalra fakad, együtt dalol a pacsirtával s így keletkeznek az egyszerű földművelő ajkán a legszebb népdalok.

De a földművelő egyáltalán katona is, mert lankadatlan buzgalommal harcol növényei, állatainak ellenségeivel, izzadva töri a kemény göröngyöt, hogy abból életelő magvakat nyerhesen.

A gazda megszereti a természetet s önkéntlenül is gondolkodóba esik a világ folyása, alkotása felől s így lassan-lassan eljut az Istenség fogalmához, belátja, hogy van egy végtelen fölségű lény, aki a nagy mindenséget kormányozza. Aki tehát szereti a növényeket, állatokat, szóval a természetet, az vallásossá lesz, az szeretni fogja Istenét s az rossz ember nem lehet. De az állatok és növények szeretetével együtt jár az is, hogy ezeket szaporítsuk, gondozzuk, ápoljuk, mert aki szeret valamit, azt kedvvel is végzi s örömet találja az elért sikerekben.

Hiszen a jó gazda milyen örömet lel a szép állatokban, melyeket saját maga nevelt fel udvarában s milyen jóleső érzést ébreszt szívében az, midőn munkájából fáradtan házatérve leülhet a déli nap hevében a zamatos gyümölcsökkel rakott terebélyes fa árnyékában s kedves családjával boldogan elcseveg ebéd közben a nap eseményeiről. Az unokák is hogy áldják ilyenkor azt a kezet, mely számukra e gyümölcsös fát ültette. Ez a körülmény már maga ok volna arra, hogy gyümölcsfákat ültessünk, de ha ezt nem vesszük is figyelembe, még akkor is számos cél lebeghet szemünk előtt, melyeket a gyümölcsfák ültetése által érhetünk el.

A gazdálkodók munkaköréből csupán erre az egyre, a gyümölcsfák tenyésztésére akarok kitérni s röviden óhajtok rámutatni, azokra a hasznokra, melyek a gyümölcsfák okserű nevelése által a jó gazdára szállnak. Mielőtt rátérnék e hasznok felsorolására, néhány szóval rámutatok arra, hogy milyen kevés munkával lehet e jövedelmező vállalatotl üzni.

Majd minden ember szereti a gyümölcsöt s ugyancsak kivétel nélkül eszik is mindenki, még ha pénzért kell is megszereznie. A gyümölcsnek vannak tehát fogyasztói, minél fogva a gyümölcs értékesíthető s ennél inkább is kell gyümölcsfát termelnünk, mivel

külön nem is kell a fáért pénzt adnunk. Értelmes gazda az elhaszált érett gyümölcsök magvait összegyűjti, elülteti, kinőnek a vad csemeték, melyekből oltás által a legkülönbözőbb s legnemesebb gyümölcsöt termő fákot kapja. Minden gazda, ha arra alkalmas földje van, rendezhet be magának egy kis faiskolát. Gyűjt alma, körte, barack (mandula) magot, eltesz ültetésre szilvát, cseresnyét és diót. Legjobb ha az alma és körte magvakát vad almából és vad körteből veszi, mert ezekből sokkal szívósabb csemeték lesznek. Ezeknek a magvait úgy gyűjthetjük, ha ősszel leszedjük a vad gyümölcsöket, ládába tesszük, hol néha egy hét alatt jól megpuhulnak, akkor rostán keresztül vízzel telt kádba nyomkodjuk a magvakat, melyek a kád fenekére ülepednek. Onnét kivéve megmossuk, kissé megszáritjuk s kész a jó, ültetésre való mag. A szilvát és cseresnyét egészen ültetjük el. A mandulát és diót hegyével lefelé kell ültetni. Az ültetést megelőző esztendőben a földet jól fel kell forgatni s lehet beleültetni valamilyen zöldséget. Így aztán elérjük azt, hogy a földet a tél vize, fagyja, továbbá a zöldségek gondozásánál végzett munkálatok teljesen megporhanyítják s alkalmasabbá teszik az ültetésre.

A földet közvetlen a megvetés előtt is fel kell ásni. Azután sorjelőt zsinór meletlen 30—30 centiméternyire egymástól, kerti kapával 4 árkot ásunk. Ezen árkok egy tenyérnyi mélyek és két tenyérnyi szélesek legyenek. Kettőbe alma, kettőbe pedig körte magot pergetünk kissé ritkán. Majd ásunk ismét két árkot, melyek valamivel keskenyebbek lehelnek s egyikebe szilvát, a másikba cseresnyét ültetünk. Most körülbelül 80—80 cm.-nyire vonunk két 3—4 újni mély árkot. Ezekbe diót és mandulát ültetünk 40 cm.-nyi távolságban s ültetés után finoman betemetjük. A földet az elültetett magvak fölött csekély mennyiségű trágyával beszórtjuk, hogy a trágya alatt puhán maradjon a földben a növények könnyebben kikelhessenek s szebben fejlődhessenek. Az árkokat magvetés után óvatosan kell betakarni. Ha ásás alkalmával a földet kibuzzuk valamelyik oldalra, úgy az ültetés után a gereblye fokával szépen, erről az oldalról betaszítjuk a földet s azután az ellenkező oldalról is. A dió- és mandulánál különösen kell ügyelni arra, hogy a földet ne nyomjuk rá nagyon. Ha a fiatal növények kikelnek, a talajt évente 3—4-szer jól megkapáljuk. A következő években másik és másik területen ültetünk hasonló sorrendben és módon magvakat.

A lúdtoll vastagságu csemetéket már

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,

:: hanem használjon azonnal ::

Beretvás-pastillát

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. Orvosok által ajánlva. Kapható minden gyógyszerárban. Ára 120. — Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesztén. 3 dobozral ingyen postai szállítással. 687-52

beolthatjuk s a beoltott fákat vagy kiültetjük, vagy elárusítjuk, miáltal gyönyörű jóvédelem lehetünk szerit. A kiültetés tavasszal, vagy ősszel történjék.

Azonban aki nem eladásra óhajt fáskákat, az most már kedvezményes áron is kaphat csemetéket a földmivelésügyi miniszteriumtól.

Ha oltnok, úgy igen jól alkalmazható a párosítás. Pl., ha almafát nemesítünk, veszünk elő sóvári alma galját. Először is a szemeket vizsgáljuk meg rajtuk. Legjobb a középső szemek, tehát azokból veszünk. Az elvágott oltógaly alsó szemével átellenben rézsutos vágást csinálunk. Ugyanekkor a vágást csinálunk a csemetén is azon a helyen, ahol az oltógaly egyforma vastagságú. Ezeket egymásra fektetjük s jó szorosan körülcsavarjuk hánccsal s bekenjük oltóviasszal. Ha kitarló buzgalommal, szeretettel végezzük munkánkat, ott meg fog látszani Isten áldása.

(Folytatása köv.)

Ipari részvénytársaság alapítása Perlakon.

Mint perlaki tudósítónk közli, a Perlaki Takarékpénztár Részvénytársaság Kovács Márkus muravid lakosát, mint a muravid kosárfonó telep tulajdonosával egyetértésben — több tekintélyesebb muraközi pénzember közreműködésével — egy kosár- és fonott butor ipar részvénytársaság megalakítását vette célba oly módon, hogy a Perlaki Takarékpénztár, mint főreszvényes, úgy a többi alapító kedvező bér szerződéssel kivette bérbe Kovács Márk és dr. Kovács Lipót tulajdonát képező egész bérseget és az alapítási terv szerint, a 100.000 korona alapítókéval alakítandó részvénytársaság már 1910 évi január hó 1-ével megkezdendően működését.

A társaság vállalatának székhelye Muravid lesz, azonban egyik legfőbb gondja lesz a főkhelyek alapítása, elsősorban Perlakon, a Muraköz egyéb helyein és különösen még a Balatonnak zalai oldalán elterülő községekben.

A társaság üzletkörébe fog tartozni különösen a kosáripár körébe vágó mindennemű gyári, főképen házi-iparilag előállított árak készítése, vásárlása és ismét eladása; a földmivelésügyi miniszterium által létesített háziipari szövetkezetek és telepeknél készült kosáruk megvásárlása és értékesítése; a kosárfonó ipar részére szükségelt fűzvesző vásárlása és termelése; utóbbi célból erre alkalmas területek bérlete és esetleg megvétele; az üzletkörébe tartozó árucikkek készítésével foglalkozó szegényebb háziiparosok számára előlegek nyújtása; kosárfonó háziipari szövetkezetek létesítésénél közreműködés; mint a raktárok feállítás; bel és külföldi képviselőségek és ügynökségek létesítése stb.

Ezen vállalat szép jövő elé tekinthet elsősorban azért, mert a Muraköz klimatikai és terepviszonyai nagyon kedveznek a fűz minden fajtának tenyésztéséhez. — Kedvező körülmény az is hogy Muraközben különösen sok az olyan munkások száma, a kik a Délivásut szolgáltatás a téli hónapokat kivéve állandóan Ausztriában tartózkodnak és az élelmet, a mely silány kenyérből, turoból és ehhez hasonló ételekből áll, kéthetenként viszik magukkal. Az alakítandó részvénytársaság nagyban elő fogja segíteni a munkásoknak állandó otthonmaradását és így téli hasznos foglalkoztatását is.

Különös súlyt helyeznek az alapítók a

Balaton vidéki szövetkezetek fejlesztésére és az ott készített árúknak szerződésileg biztosított átvételére. Ezen működésében nagy segítségére lesz a társaságnak a Balatoni Szövetség, mely már eleve megígérte szívesen támogatását.

Az alakítandó részvénytársaság valószínűleg hiányt pótol, mert hazánkban kosaraknak és házi butoroknak kéziiparszerű nagyban való gyártására gyak az utolsó két esztendőben alakult egy-két részvénytársaság, de az egész Dunántulban nincs még hasonló nagyipari vállalkozás és így — bizony szegényes állapot — Ausztria szolgáltatja ugyszólván kizárólagosan azt az iparcikket, melynek gyártásához szükséges terület és anyag 1000 és 1000 holdnyi területen magában a Muraközben is adva van, arról pedig szólni sem kell, hogy a mi munkásainkat a legkönnyebb módon lehet majd begyakorolni a kosárfonás mesterségével. — Ebben segédkezni fog a földmivelésügyi miniszterium is, a kinek kiküldöttje már több ízben lent is járt Muraközben, sőt már néhány kisebb telep létesült is.

Elismerés és dicséret illeti elsősorban a Perlaki Takarékpénztárt, hogy ezt az ügyet oly melegen és energikusan felkarolta és így a Muraköz amugy is szegényes ipari életébe ezzel a vállalkozással lendületet hozott.

K Ü L Ö N F E L É K .

— **A főispán lemondott.** Bathhány Pál gróf, Zalavármegye főispánja, lemondását a a belügyminiszternek írásban bejelentette. A lemondást a politikai viszonyokban beállott fordulat vonta maga után. Miután a Budapesti Közlöny h iradása szerint a főispán lemondását Ölelsége a király elfogadta, bele kell nyugodnunk abba a megváltozhatatlan ténybe, hogy főispán úr a megye éléről véglegesen távozik. Gróf Bathhány Pál távozása élénk sajnálatot kelt mindenfelé; mert rokonszenves egyénisége nagy népszerűséget biztosított részére az egész vármegye területén. Lemondását különösen mi, muraköziek, fájjaljuk a legjobban, mert páratlan volt az ő élénk érdeklődése a muraközi viszonyok, különösen az itteni iskolaügy iránt. Nem egy esetben adta ennek az érdeklődésének a jelét, melynek következtében a muraközi nép szívében kitörülhetetlen emléket biztosított magának. S ebből kiveszi részét lelkes neje is, ki fáradságot nem ismerve mindenkor ott volt férje oldalán, ahol nemcsak a megyét reprezentálni kellett, de a sziveket meghódítani s a magyarságnak szolgálatot tenni. Bathhány Pál gróf a megye éléről távoztatik, de Muraköz népe őt sokáig fogja emlegetni, mint olyan főispánt, ki nemcsak szóval, de tettekben is beigazolta, hogy a nép érdekeit igazán szíven viselte.

— **A vasúti megálló.** Tavaly történt, hogy a város képviselőtestületének június 5-ki gyűléséből kifolyólag küldöttség járt Budapesten, a Déli vasút üzletigazgatóságánál s a kereskedelmi miniszteriumban, hogy egy a 40-ik órház mellett, a tanítóképző-intézet szomszédságában létesítendő feltételes megállóhelyet kérelmezzenek. A küldöttség, melyet Hájós Fetenc dr. csáktornyai ügyvéd vezetett, a város lakosságának régi óhaját tolmácsolta akkor, amikor a megállóhely ügyében az illetékes helyeken kopogtatott. Az első válasz a Déli vasút igazgatóságától érkezett le még június végén, amely nem zárkózott el a megálló hely engedélyezése elől, de megvalósításával súlyos terheket rótt

volna a város polgárságára, mert akkor méretekben akarta a megállóhelyet felépíteni, mely a várostól 34 ezer K. áldozatot követelt volna. Természetesen a város ebbe nem volt hajlandó bele menni, mert nézete szerint olcsóbban is meglehetne a megálló hely kérdését oldani. Azóta az ügy aludt, szinte attól tartottunk, hogy véglegesen elalszik. Most azonban újabb stadiumába került a megálló hely. Jelentkeztek a keresk. miniszterium, mely a vármegye közgazgatási bizottságához 71436 sz. a. intézett rendeletében hivatkozik a kérelemre, mellyel Csáktornya és több környékbeli község a megállóhely engedélyezése tárgyában hozzá fordult. A rendelet szerint a miniszterium hajlandó a kérelmet teljesíteni, ha a szükséges peronnak 2400 K-ban előirányzott létesítési s jövőben való fenntartási költséget s a Déli vaspálya pályádrének a sorompó kezeléseért járó külön díjazását Csáktornya és szomszédjai magukra vállalják. Ime tehát az alap, melyen régen táplált óhajunkat megvalósíthatjuk. Sokalta kevesebb költséggel oldhatjuk meg a kérdést, mint ahogy a Déli vasút feltételei szerint a megállóhelyt megkaphattuk volna. Hisszük, hogy a tárgyalások ez alapon meg fognak indulni. Városunk közönségétől függ tehát, hogy előzékenységgel a kereskedelmi miniszterium közlekedését honorálja s megragadja az alkalmat, hogy legalább az ukki vasút vonalán megálló helye legyen. Ez előzékenységgel talán a rendeletben diktált feltételeknél is kedvezőbb feltételeket tudunk kieszközölni, ami a város terhes anyagi viszonyai mellett nagyon is kívánatos lenne.

— **Áthelyezés.** Hertelendy Lajos stridóvári csendőrmestert az orosztonybaksházi őrsre ugyanilyen minőségben áthelyezték.

— **Új állami iskola.** A vallás- és köznevelési miniszter 1910. szeptember hó 1-től Muravidon három tanerős állami iskolát létesít. A kir. tanfelügyelő legutóbbi muravid látogatása az iskola szervezésével állott kapcsolatban, amikor is kir. tanfelügyelő a miniszter szervező rendeletét az érdekelteknek bemutatta. Ebből kifolyólag a járási főszolgabíró felhivatott, hogy a harmadik tanterem felépítése s a járulmányok törvényhatósági megerősítése tárgyában szükséges intézkedéseket tegye meg.

— **Áthelyezés.** Tekei János határrendőr Felsővízköze a bártfai határrendőrségre helyeztetett, s helyébe Öveges Adolf, határrendőr került Csáktornyára ugyanonnan.

— **Farsangi koncert.** — Az idei farsang folyamán rendezendő táncmulatságok sorából az idén is bizonyára ki fog emelkedni a hangverseny, melyet a helybeli áll. tanítóképző-intézet ifjusága február 1-én a Zrinyiszálló nagytermében rendezni fog. A végleges program még nincs megállapítva, de bizonyára oly pontokból fog állani, melyek már eleve is biztosítják annak magas színvonalát.

— **Izraelita betegápolónővérek intézményének meghonosítása.** A Pesti Chebra Kadistól, a helybeli Izr. Nőegylet elnökségéhez a következő megkeresés érkezett: Az izraelita betegápoló nővérek intézményét meghonosítani kívánván, ama fellevebben, hogy a bölcs vezetése alatt álló testület e törekvéseinket támogatni kész és hogy az ezen intézményhez kötött társadalmi és humanus célok támogatni hajlandó, azzal a tiszteltteljes kérelemmel fordulunk a Tekintetes Elnökséghez, miszerint figyelemmel arra, hogy e humanus actió, mely a zsidó nőnek is nemes hivatást teremt, rég érzett hiánnyal

számol, bennünket megfelelő nők kiválasztása és ajánlása által támogatni kegyeskedjék. Az első tanfolyam máris sikerrel járt. Az egy évig tartó tanfolyamban résztvevők, egy külföldön kiképzett főnöknő vezetése alatt állanak, intézeti teljes ellátást, egyenruhát és hat hónap elteltével havi zsebpénzt kapnak. — A kiképzés az izraelita kórház tanárainak és főorvosainak közvetlen vezetése alatt történik, az ennek befejezte után 3 éven át működők rendes évi fizetésre és külön megállapítandó szabályzat szerinti nyugdíjra, esetleg e helyett örökös tisztes ellátásra, vagy végkielégítésre tarthatnak igényt. Pályázhatnak 18—30 éves, jó külsejű, teljesen egészséges izraelita váltású hajadonok, vagy gyermektelen özvegyek, akik a polgári négy osztályát elvégezték, vagy négy elemi iskoláról szóló bizonyítvány mellett egyébként megfelelő általános műveltséget igazolhatnak. A kérvények VI. kerület, London-utca 3. sz. alatt levő hivatalunkhoz intézendők. Kérjük a Tekintetes Elnökségei, hogy ez ügyet különös figyelemben részesítsék, és hogy ennek a nők körében általában barátokat szerezní szíveskedjék. Fogadja stb. Pályázni kívánók forduljanak a csáktornyai izr. nőegylet elnökéhez.

— **Halálozások.** Városunk egy köztisztelőben álló matronája, özv. Prey Konrádné szül. Macher Verona életének 84-ik évében tegnap elhunyt. Ma délután fél 3 óraker helyezik az ev. egyházi szertartása szerint örök nyugalomra. Leánya Prey Emilia és kiterjedt rokonság gyászolja. Béke poraira.

Szomorú hírt kaplunk Nagykanizsáról. Az ottani tanítóvilág egy kiváló tagja Hajgató Sándor nyug. polg. iskolai tanár, hosszúságos kinos betegség után kiszervezett. Hajgató a tullezzitelt munkának az áldozata; mert egészséges korában nemcsak az iskolában fejtelt ki áldásos tevékenységet, de a vármegyei tanító-egylet élén és belül is mindenkor lelkesen kivette a maga részét a rája szakadt emberfeletti munkából. Hajgató Sándor 65 éves korában hunyta be örökre szeméit. Felesége, lánya s volt kartársai állják körül leverten koporsóját, hogy utolsó utjára kísérik. Békesség lengjen hamvai fölül.

— **Meghívó.** A csáktornyavideki gazdakör i. t. igazgató választmányi tagjait felkérem, hogy f. hó 24-én szerdán d. u. 3 óraker Csáktornyán a községháza tanács-termében megjelenni sziveskedjenek. Mesterich Aladár elnök.

— **A perlaki vízművek.** Egyik multkori számunkban megemlékeztünk arról, hogy Perlak határában a Dráva hajtóerejét ki akarják használni, melyet nemcsak Budapesten használnának fel egyes vállalatok, de melynek következtében Perlak határában is lehetneknék egész gyártelep. A vállalkozás élén Szüts Béla mérnök áll, akinek kezdeményezésére mult kedden volt meg a vízmű engedélyezési tárgyalása Perlakon. A tárgyaláson résztvett Perlak részéről Tamás János dr, Zakál Lajos dr, Reményi István dr, Szabó Zsigmond dr, Száczser Balázs községi bíró és Zala József községi jegyző. Ugyancsak elföltek a szomszéd érdekeltségek is, többek között a horvát kormány képviselőiben BeLOSEVICS István báni tanácsos s Kulcsár Gusztáv alispán Vasvármegye részéről. Perlak nagyközség a maga részéről mindent hajlandó megadni: a csatorna számára a kijelölt területet ingyen átengedik, 10 évi pótdó mentességet biztosítanak az épülő gyárak számára, a rév, víz- és halászati jog élvezeteért mit sem követelnek. Ennek ellenében állandó hidat kérnek a Dráván át s hogy

a gyárak Perlak határában épüljenek. Ezzel az engedély biztosítva lenne, de a horvát képviselők technikai kifogásokkal állottak elő, s az engedély megadása ellenében különvéleményt nyújtottak be. Miután azonban az engedély megadása vármegyénk alispánjától függ s a nagyszabású vállalkozás pénzügyi része már biztosítva van, nagy reményeink vannak arra nézve, hogy a vízmű Perlak határában létesül. Ennek következtében Perlak nagyban reménykedik, hogy 400 méter hosszú állandó vasbeton hídja lesz a Dráván keresztül s hogy Perlak határában nemcsakára műtrágya, — textil, — papír, — salétromgyárak s műmalom füstje hirdeti a magyar gyáripár fellendülését. Bár úgy lenne!

— **Mérsékelt áru korpa.** A csáktornyavideki gazdakör megkezdve működését, tagjai részére kedvezményes áron szerez be korpát. A korpa szállítást a helybeli gőzmalom vállalta magára 50 kg.-ként 6 korona árban. E kedvezményben azonban csak a gazdakör tagjai részesülnek. E helyen felhívjuk a gazdakör tagjait hogy a korpát, akármily mennyiségben, a körtől kapott levelezőlap felmutatása mellett a csáktornyai gőzmalomnál minden szerdán megkaphatják. Az ár az átvételnél fizetendő.

— **Tavaszi vetőmagvak.** A gazdakör ez uton értesíti tagjait, hogy állami támogatás mellett a jövő év tavaszára kedvezményes áron szerez tagjai részére lóher- és lucerna magot. Egyben felhívja tagjait, miszerint szükségletüket a mag és suly megjelölése mellett mielőbb jelentsék a kör elnökségének, hogy az a kedvezményes áron való megszerzésé iránti lépéseket a földmivelésügyi m. kir. miniszteriumnál megtehesse.

— **Erzsébetnapi ünnep.** Boldogult Erzsébet királyné névnapja alkalmából november 19-én ünnep volt a helybeli iskolának. A Ferencendiki templomban 9 óraker ünnepies istentiszteletet tartottak, melyen az összes iskolák tanulólifjúsága vett részt a tantestületel vezetése mellett. A szent misét Varga Wolfgang mondotta. Az istentisztelet alatt az áll. tanítóképző-intézet latin misét énekelt s a végén az egész ifjuság a Himnusz adta elő. Az istentisztelet után az egyes iskolákban iskolai ünnepélyt tartottak. Az izr. templomban délelőtt 9 óraker volt az ünnepi istentisztelet. Az iskolai emlékülennepélyt megelőzőleg úgy az elemi — mint a polgári iskola mindkét nembeli növendékei hitoktatójuk vezetése alatt is részt vettek a gyászistentiszteleten, mely egy héber szövegű gyászdallal kezdődött. Ezután következett az ünnepi gyászbeszéd és befejezőleg »Ha az Isten kedveseinket« kezdetű gyászdal eléneklése után az ifjuság a karral együtt a himnuszt énekelte.

— **A kivándorlás csökken.** Csökken azért, mert a helybeli határrendőrség már jóforman kiirtotta az Amerikába kívánkozókat. A mult héten csak huszonkettőt tartóztattak le. Nem is sok.

— **Hadik-múmia.** Az Alsólendván, annak Szentháromság hegyén épült kápolnájában disztelenkedő Hadik-múmiának tisztességes elhelyezése tárgyában az ottani laplársunk, az Alsólendvai Híradó, mozgalmat indított s hogy ezt megvalósíthassák, gyűjtést is rendezett. A mozgalom élén Chilkó Sándor dr. alsólendvai ügyvéd állt, ki nem kevés agítással csinált a Hadik-kultusz propagandát. A mozgalomnak megvan az eredménye. Az összeg, melyre szükség van. körülbelül együtt van. A mult héten egészítette ki az eddig begyűlt adományokat ezer koronára Hadik Barkóczy Endre gróf államtikár,

ki 500 koronát küldött. Így most Alsólendván már arról tárgyalnak, melyik volna a legmegfelelőbb mód a vitéz hadvezér hullának véleles elhelyezésére?

— **Muraszombat mégis kap vasutat.** Egyik számunkban említett tettünk azokról a nehézségekről, melyek az Alsólendva-muraszombati vasút építése körül fölmerültek, a melyek következtében a vasút kiépítése iránt nem igen lehetett sok reményünk Újabbban azonban öröndetes fordulat állott be, amennyiben a vasút engedményese, Barthalos István, a támadt nehézségeket elhárította s így a vasút kiépítése körül támasztott feltételt vállalhatja. Az építés megakasztásának tulajdonképeni oka ugyanis az volt, hogy Barthalos István a magyar kormánytól építési engedélyt csak az ország határáig eszközölt ki, a muraszombatiak meg ezzel ellentétben Radkersburgiakarjék a vasúti összeköttetést. Barthalosnak tehát utólagosan kellett az engedélyt kieszközölnie, hogy a vasutat Radkersburgig kiépíthesse. Erre csak megint valami közbe nem jön, a vasút kiépítése biztosítva van, noha Muraszombatot és Barkócz községet kivéve az egész muraszombati járásban nem igen mutatkozik valami különös érdeklődés a vasút kiépítéséért. A többi részvég alig jegyzelt valamit a kibocsátott közvényekből.

— **Leszállított pótdó.** Nagykanizsa városának jövő évi pótdója nem 77 — a hogy mult számunkban megirtuk — hanem csak 73%, lesz. Négy százalékkal szállította as ugyanis az eredetileg terbe vett pótdót neváros pénzügyi bizottsága, mert csak e-lylyre van szükség, hogy az idei 260 ezer korona deficitet ellüntessék.

— **Vásár áthelyezés.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a Zala vármegye területéhez tartozó Kotor községben a minden évben március 9, június 27. és szeptember 30-ra eső országos vásárok, amennyiben ezen határnapok valamelyike vasár- vagy ünnepnapokra esnék, ezental állandóan minden évben az ezen határnapokat követlenül követő hétköznapon tartassanak meg.

— **A gőzgépekzők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban december hó 5 napján délelőtt 9 óraker a Sopron városi villanytelepen fognak megtartani. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Szent-György-utca 20.

— **A Royal orfeum** novemberi műsora a szenzációk sorozata. Új drámája, »A szomszéd szobában« a francia darabok leghíresebbike, valósággal lázba ejti a közönséget. Oriási sikere van »Zsur a legénylakásban« c. új bohózatnak is. Egész sereg új kuplé, szinpadit tréfa teszi teljessé az eléjétől végig ellenállhatatlan hatásos színházi műsort, amelynek variété része olyan ragyogó látványosságot hoz, mint a »Hero« villamos aktjai és a világhírű »Morcashani«, a kroel komika, akinek nagy-szerű kupléit és nevetődallát tiszter is újrajtájk. A gazdag műsort a »Cigányverseny« nyitja meg, minden este pont 8 óraker s ennek keretében most a vidéki cigányzenekarok következnek, hűfőn pedig a »konstantinápolyi« híres magyar primás »Baráth« Gyula és zenekara versenyez a bizottság arany érdméért.

Nyilatkozat.*)

Alulírottak kölcsönösen sajnálatunkat lejezzük ki egymás irányában a varasdeplítzi vásáron elkövetett sértések felett s kijelentjük, hogy az egész úgy, léves információ folytán támadt!

Csáktornyai 1909. november 18-án.
Scheiber Mór.
Neumann Vilmos.
683

*) E rovart alatt közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávásárhely.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor.

Na pol leta 4 kor.

Na četvert leta 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnici:
BEZENHOFER MIHÁLY I PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Zakaj človek živi?

Kolikoput i kolikoput se čuje, Bože oprosti, da je ne vredno živeti. Ali ima i dosta takovih, koji z reči jednako na činjenje ideju, pa se Bože oslobodi ideju sami ubijaju i sami si život zemeju. Jošće bi njih već bilo takovih, ako jeden, drugi nebi imel koga-toga svojega. »A, da nemam to dečice, — borne zutrašnjega dneva se nebi včeka! Drugi opet ima majku iliti ženu i nebi rad da njih žalosti i srce rani. Ali da već kojemu dojde, da dalje nemre, — onda. —

No to je strašno i reći. A kaj hasni tajiti, den na den pišeju novine takve strahote! Ov i ov nesretnik — pišeju — zaklal najpredi svoju ženu, onda troje, četvero djece i onda sam sebe!

Kaj je takvi človek čutil vu svojem srcu, kakvi mu je mogel život biti? Veli se, da takvi ljudi nesu pri pravoj pameti, ali ljudsko pamet ipak imaju. Svaki vidi v onoj zmešanosti da bu žalosten život onim njegovim, koje ostavi, — pa naj neostaneju zame, — misli takvi nesretnik.

Sve je to dokaz, da na tužnom ovom svetu čovek neživi za sebe, nego za drugoga, za svojega. V tem stoji celi život človeka, da dela, mući se, i to za drugoga, za svojega.

Samo pomislite malo na to stvar, pa se morete osvedočiti, da je tak. I da človek nema nikoga, da mu je ne za nikoga batim svetu — što bi živel? Zakaj i čemu bi živel? »Zato da uživa!« — Ne verujte.

Ne, — človek je stvoren, da živi za drugoga. I čim već ima onih, za koje živi,

tem mu je zadovolneši i srečneši život, i nigdar je ne dosta takvoga života, nigdar neje dosta dugi, jer človek nigdar nemre doživeti, da bi bili oni svi srečni i zadovolni za koje živi!

Jeden takov slučaj moremo čitati iz sledećeg pripećenja.

Vništena familia.

Vu Budapešt varašu je na strasen način vništiti jeden otec svoju familiju. Kipni trgovac je bil i živel 32 let. Najpredi je sfondal ženu, zatem četvero djeca i nazadnje sam sebe. Tomu strahovitomu činu je bil zrok nevolja v življenju. Jeden z nevolom boreći človek je ne mogel duže gledati nevolu svoje familije i oslabući u životnoj borbi zeme si penecila i hamer i stem zakole svoju ženu i četvero djece a na zadnje se hiti iz tretjoga štoka na zemlju. Od toga strašnoga čina, čitamo sledeće:

V noći okolo pol jedenajste vure začuje hižni majster dosta jaku larmu. Odmah ide vu dvor, ako mu je i lampica slabo svetila, vidi da jeden človek leži na središni dvora. Stane bliže i onda vidi stopram da je tč človek ves v krvi i da su mu sve koltriga bile spotrite. Odmah dozove stražara, šteri je z svojim pajdšom prvi svedok bil, toga strašnoga pripećenja.

Da su već i pomoćniki došli, onda su vadli da je tč človek novi stanovnik, koj samo jeden den stanuje v toj hiži. A to je bil Lévai Mór, kipar.

To strašno pripećenje su odmah šteli

na glas dati familiji nesretnoga. Hižni pazitel poruži po vrati, ali jer su nikoga odgovora ne dobili, zato potereju vrata i idu v sobu. Strašen kip se njim je pokazal pred oči Odmah se vidlo, da je Lévai Mór vrustiti svoju familiju. Zaklal je četvero djece, od sterih je najstareši sedem let živel a najmlajši samo dva tjedne. Mama njim je ležala na strani mrtva z potrptom glavom.

V zamazanoj sobici na slamnatim strožoku je ležalo četvero djece i njihova mama. Doktor je previdel, da v materi ima išće malo življenja i zato su nju odmah odpelali vu špital. Ali za kratko vreme je i ona vmrla za naveke.

Tomu strašnomu činu, — zrok je bil, da je familija v veliki nevoli živela. Od velikoga siromaštva su niti kvartira ne mogli plačati. I tu njim je pohižtvo išće vu dvoru bilo, jer su njim ne dopustili, da ga v kvartir spraviju.

Istraga je dokazalo, da sigurno, da je taj nesretnik več ne mogel pomoći niti sam sebi, niti svojoj familiji i to ga je pelalo nato, da taj strasen čin napravi.

Stražari vezda dok iščeju, kaj je bil pravi zrok tomi, i dali je i žena znala za to i pristala nato. Istraga je stražare nato opelala, da se je muž dogovoril z ženom, da bu taj čin napravil, da se sfondaju.

Žena i djecu, — kak je to redarstvo odredilo, — badeju parali.

Ako na celu stvar pozimo, itak se vidi, da je strašno velika nevolja mogla biti zrok tomu činu.

Ustav naše domovine.

Spisal: Rhošóczy Elek.

(Dalje.)

Na kakov način se složi zakon?

Minister najprije predloži ors. hiži, da to i to je potrebno vu orsagu, zato je za ovu stvar složil zakonsku osnovu, predlog, za koju prosi čelu orsačko spravišće, da privolji k tomu. Zatim rezdeliju štampani predlog med ablegati, da si ga svaki more prečitati, ako bi slučajno štel govor držati proti njega ili poleg njega. — Zatim je rezprava nad predlogom. — Svaki ablegat slobodno postavi reč ili proti ili poleg. — Da se već nejavi niti jeden ablegat, da oče govor držati, onda predsednik hiže (koj na red pazi orsačkoga spravišća, za vezda Justh Gyula) položi pitanje ablegatom, jeli privolji k zakonu ili ne. — Ako vešša stran veli, da je, onda već ima svoju jakost, vli ne pod punoma. — Kajti ov zakon se mora poslati gornjoj hiži, da ga i tam prijeju.

Vu gornjoj hiži (főrendiház) su najjaksi velikaši, kak: punolčni hercegi, koji tri jezere forintov porcije plačaju na leto, na dalje, nadbiškupi, biskupi, kardinali, grofi, baroni i takovi, koje poleg svojega velikoga znanstva kralj imenuje za člane gornje hiže. Ako i gornja hiža privolji k zakonu, onda ođide žnjim minister kralju, da ga pod piše.

Po kraljeskim podpisu još 15 dni stoji pog preglasom, i kak 15 den mine, odmah se vpelja med druge zakone, i od onoga dneva dužen se mu je svaki čovek pokoravati, od najvećšega siromaka, tijam do presvetloga kralja.

Vnogiput je dužen minister predi se opitati pri kralju, kak bi zakona složil, jeli privolji k ovomu ili k onomu zakonu. — Ako kralj privolji, onda lahko ide stvar, za kratko vreme je gotov zakon; nego ako ne, onda se dugo vleče stvar, dok do konca dojdut, kak na priliku ve, da je za samostalnu banku reč. Niti ministerium more kaj

prez kralja napraviti, niti pak kralj kaj prez ministeriuma.

Ministeriuma zovemo drugač za kormanu, kajti on kormanu, ravna celoga orsaga. — Ministri su navadno z med ove stranke imenovani, de je najviše ablegatov. — Za vezda su dvé jake stranke, i to: 48 stranka i 67 stranka. — Do 905-ga je 67 stranka bila jakša, ali onda se preobrnilo. 48 stranka je na zbiranju preobladala, tojest već ablegatov dobila kak 67-ma. — Ablegatov je 413. — Zmed ovih spada k 48. stranki 259, k 67. stranki 78, k pučkoj stranki 32, k sasom 13, k demokratam 4, k socijalistóm 1 i k narodnostnoj stranki 26. — Tak 154 ablegatov ima više 48. stranka kak 67-ma. De je korman, ka onu stranku velimo, da je desna stranka, a koji su proti kormanu, za nje, da je leva straka.

Kaj želji jedna ili druga stranka, to bolje na politiku spada, kak na ustav, od česa pišem. Nego, da bute i od toga imeli

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE. Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva. Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kapa iz porcelana.** Vu iztočnoj Aziji je jedan orsag: Korea. Vu ovom orsagu živeju na svētu najmirneši ljudi. Ovi ljudi su ne bili navek tak mirni i dobri. Bilo je vréme, da su se i oni svadjali med sobom, i tukli su se gde već, da je cesar sreli. Znali su onda i oni nucati sablje, puške i druge oružje. Vu onom vremenu ni je bil dau, ka bi ljudi po sto nej bili vumreli poleg duella. Došli su do toga već, da je cesar moral nekaj napraviti, ka pobolši toga života. — Kaj mislite, kaj je napravil cesar? Zapovedal je, da vu celom orsagu ljudi porcelanskoga škriljaka moraju nositi!! Što kapu zgubi ili od glave doli zeme, prviput 50 batinu dobi, a drugiput pak obesiju ga!! — Smeje se clovek, da čuje to, ali ako se malo mislavamo, porazmemo cesara i istinu damo njemu. Vezda su se ljudi već ne vupali tući, duelirati, da svaki je čuval svoju kapu. Doli su nesmeli dati, a drugač pak su se bojali, kaj bi se nej potrla. Poleg toga zakona ljudi su se pomalkoma odprvicili, kak treba nucati oružje, kak se treba buhati, tući, svadjati i. t. d. Saztali su najbolji cloveki, kojim je svejedno kaj god delaju š njimi, koji vu rat nigdar ne idu, koji neznaju kak treba nucati pušku, sablju i koji med sobom niti za Boga bi se nej tukli.

— **Razbojnik na balu.** Ameriki vu Chicagu varošu bala su držali, tam se pripetila ta čuda, da oko pol noći, da su se ljudi najbolje veselili i najbolje su plesali, došel je vu sobu jedan razbojnik s larfom i s revolverom, mužiku je zastavil i zapovedal je ljudim, da peneze i drugo zlatno blago najenput moraju njemu prek dati. Da bolje pobesi goste, još dvaput—triput je i strelil iz revolvera. Vu prvim minutom su se tak zabesili ljudi, da bez jedne reči su posluhnuli razbojnika i pričneli su peneze i drugo blago njemu prek davati. Za malo vreme došel je vu sobu jedan policaj. Da je videl, kaj se pripetila tam, od zađa je skočil na razbojnika. Pričneli su se hitati na podu. Vezda su se već i gosti pobatrivali i pomagali su policaju. Da je videl razbojnik, kaj

dugo se već nemre držati, skočil je kroz obloka vun i pobegel je. Od ljude, koji su ga tirali, dva cloveka je zastrelil.

— **Rudarov loz.** Czirják Lajoš rudar iz Balánbánya kupil je loza od jednoga bankarskoga mašetera, od Kövecsi Domokosa. Na zadnjim igranjem je taj loz vun došel i dobil je 602 jezero krune. Da je to saznal bankarski mašeter, odišel je Czirjaku i govori njemu, da je dobil na lozu 200 krune. Ponudi se Czirjaku, da te 200 krune bude mu donesil iz Budapešta, samo naj mu da loza. Siromaski rudar se zaveselil i dal mu je, kaj je prosil.

Za kratko vréme čita Czirják vu novini da njegov loz ne 200 kruna, nego 602 jezero krune je dobil. Vezda se zmislil, da Kövecsi njega oče fkaniti. On bi vu Budapeštu gori zel te lepe peneze, a njemu bi samo 200 krune dal. Najenput je telegrafiral k banki, da njegovoga dobitka nesmeju nikomu vun dati: Kövecsija pak je zatužil kod budapeštanskog redarstva. Ran onda su ga vlovili, da je vu bank došel za peneze.

— **Vmoritelj pošanski sluga.** Szekeres Márton pošanski sluga je već od više godina skupa živel s Nagy Jolánom, koja je njega vu 1908. január 16-ga ostavila. Od ovoga vrémena čudajput je hodil Szekeres k ženi, pak prosil je nju, da naj dojde nazaj k njemu. Nagy Jolán je to nikak ne štela napraviti. I 7-ga februara je pri njoj bil Szekeres, ali i onda je zabadava prosil ženu. Na večer je Nagy Jolán odišla nekam z doma. Szekeres je to saznal, počekal je na putu ženu, i prične nju sprovoditi. Kak ideju skupa, Szekeres je jenput cukul iz žepa britvu i odrezal je ženi šinjaka i razporil njoj je crevo. Britvu je hitil vu jeden kanališ, pak ostavil je krvavo mesto. Policaji su ga fletno prijeli i odnesli vu rešt. Vu reštu mu je jeden clovek takvoga navuka dal, da na targyalášu se nej drži tak, kakda mu bi se pamet mešala. Szekeres je posluhnul i držal se tak, da su od njega nekaj pitali. Nego to je ne moglo biti dugo Sudni doktor je opomenuval sudce, da Szekeres samo simulira. Sudci su onda tužbu proti Szekereša poleg vmoriteljsto gori zeli. Da je grešnik

već videl, ka nikoga nemre je sve spoznal.

— **Preko dvěstodu spaval.** Vu Parišu Ratki — kapitan je zaspal vu gim se ne dopalo to, da nešteroga dana je ne došel lšli su ga glet i našli su jako je zaspal, da samo z gel zbudili. Da se zbudil, su poleg njega bil, ka celo

— **Tragedija jed** Vu Szászvárosu (Hunyadvics Viktor doktora k jed jednomu kužnaru dozvali, težal, da je od betežnoga delal. Doktor je operira zato itak je vumri. Ali on se je inficiral s tim p Iz Szegeda, iz Kolozsvár knjemu odmah doktore operirali; ali i oni tak n se bude zvracil.

— **Luftbalon u n** otoka u Adriji je jeder luftbalona našel. Iz Švajc čez visoke brége Alpe metrov prék leteli s luftku. Tam su se doli pu su vun stali. Nego vodit se dalje peljal. Pri Geuc na morje odiral, je štel Jeden damšift mu je bil doli došel, toje, vun je vode vun potegliš; luftb čez Talijansku prék od morje, gde ga je jeden su mislili, da se je nesu mortli putniki vu morje

— **Živani vu Se** jako čuda moralo pretr biji od živanov. Korma pomoći, ar sprestrašen živane izdati. Nego ovo milo, krvoločno vmarija su vmorili i čuda ga: Novica i Markovics Milštere su ove dneve ž živane vlovili, ili postrž

pojem, razložim vam na kratkoma. —

67 stránka se bori za sve ono, kaj je Deak Ferencz vtemeljil 1867-ga letá, da se kralj pomiril s magjari, tojest skupnu trgovinu s Austrijom (malte, harmice) skupnu banku (zlatni, srebrni i papirnati penez) i skupnu soldaciju. — A 48. stranka je protitomu ona zelji da bummo mi sami svoji, samostalni, neodvisni ljudi od Austrije, zato zahteva samostalnu trgovinu (harmice svoje) samostalnu magjarsku banku i posebnu magjarsku soldaciju, — tojest da bummo v gospodarstvu, v penezi i v soldaciji sami svoji, a austrijanci opet naj gospodariju sami za se. — 67-me stranke najvejsi voditelji su za vezda Wekerle Sándor, Széll Kálmán i Anrássy Gyula prof. — A 48. stranke pak Kossuth Ferencz, Apponyi Albert prof i Justh Gyula.

Koja stranka preoblada i koja ne, to nespada sim, to nam već pokaže budućnost. — Ran ve teče najveksa borba za samostalnu magjarsku banku med Bečom i Peštom.

S par rečmi očem još rezložiti, kakov je savez med Austrijom i Magjarskom. — To je svakomu poznato, da je magjarski kralj i austrijski cesar jedna osoba. Austrijanci i magjar: to su dva susedi, med kojimi već više stotinah lét strašna borba te-

če za gospodarsku samostalnost. — Osobito mi trpimo vnogu poleg ove skupčine, jer kaj se tiče trgovine i rukotvrstva, vu tom smo jako dalko od austrijančov. Naš kruh je poljodelstvo, a austrijancom rukotvorstvo (meštija, fabrike) i trgovina. — Kaj mi predelamo na polju, prihranimo pri marbi, to njim prodamo, a oni ov materijal predelaju vu svojih fabrikah i tržiju nam kakti gotovu robu za drage peneze. — To je koren one borbe, koja med nami teče već stotino i stotino let.

Poleg pogodbe 1867-ga leta med austrijanci i magjari su tri stvari skupne, i to: izvanjski posli, soldacija (zvun honvédov) i penezni posli.

Austrija i magjarska ima vu stranjskih orsagi poslanike, tak zvane konzule, kóvete, koji zastupaju nas i austrijance pred njimi. V Berlinu, Parizu, Rimu, Konstantinopolju, Belgradu itd. svigdi je jeden konzul, koji pazi da nebi takva pogibelj dostigla nas od naših susedov, i sve posle, koje imamo mi stranjskimi orsagi, to konzul: rezpraviju tam.

Druga skupna stvar je soldacija, kak na pr. infantaristi, kanoniri, pionéri, marinari itd. to je skupno. — Za ovu soldaciju niti austrijanci moreju reći, da je samo njihova, niti mi, da je naša, nego je skupna.

Naravski, da ove koštaju; osobito solda vun iz žepa miljarde moloch, kojega nigdar Zbog toga je posebni s

Tri skupne ministrijanci, i to su: minist (külügyminiszter), onda (ügyminiszter) i skupni pénzügyminiszter).

Kuliko penez treb tak zvana »delegacia« magjarski parlament si — 60 članov, delegatov legatov, koji se svako v Beču, a drugo let rezpravlja skupne stva skupnoj sednici predic kaj je potrebno za jed Tak opetujno na česa sam pisal.

Kaj je vu familij birov. Što ga zbira? I zastupnike i poglavare — Više obćinah čini l sudec. Što ga zbira? V: A što nje zbira? Pak, čini jeden orsag. Koja orsagu? Orsacko sprav

dari vojuvali z njimi, dok su je postrljali. Baltic Novicu su žandari v nogu streljili, i gda je videl, da nemre vuji, prosil je Markovicsa, naj ga strelji, da nebi živ došel vu ruke žandarom. Ovak je dovršil svoje gršno življenje. Markovics je dalje bežal i vu Vrteljka selu se je s jednim živanom vu jednu hižu skril. Ovu hižu su onda njivi progonitelji vužgali. Markovics je ve štel pobeči, ali i njega su strelili. Žandari, ki su ove krvoloke sfondali, su nagradu dobili.

— **Živana su obesili.** Vu Szalozniku vu Turskoj su Dingjaz zvanoga bugarskoga živanskoga vodju, šteroga su ne zdavnja vlovili, obesili.

— **Žandara je strelil.** Vu Somogju vu Inkey baronovi šumi su raubsüci strelili Szabó Balázsa žandara, šteri je vu šumi s jednim drugim žandarom na patroli bil. Žandari su istragu držali i znašel se je raubsüc šteri je žandara strelil. Ov lopov je Szabó József barbér, šteri je već i predi osem lét sedel.

— **Divji ljudi su je pojeli.** Jesu još i ve mesta, gde su takvi ljudi, ki človeče meso držiju za najfinešu pečenku. Na nešteri otoki med Australijom i Amerikom (Polinezija) tam su još i ve takvi divji ljudi.— Jeden Amerikanski damsift je došel ove dneve vu Manillo (Filippi otoki). Ov damsift je blizu Admiralitas otokov na morju vu malom čunu jednoga našega, bčloga človeka našel i gori zel na damsift, šteri je sledeče pripovedal: S dvema englezi i s trema kinizi, nji šest su odišli na maloj ladji iz Hongkonga (Kina) med ove otoke. Na jeden otok su od brige vun stali. Na jenput su je okolili divji ljudi, stanovniki ovoga otoka, zeli su njim puške i drugo oružje kaj su imeli, pak su je vu jednu kuču pod zemlju zaprli. Drugi den su mu dva pajdaše i tri kineze zaklali pak su je med velikom larmom i plešanjem pošloknuli, pojeli. I njega bi bili zaklali, nego dok su tu zabav imeli, je vušel i na malom čunu se peljal na morje, ar se rajši pogubi v morje, neg da bi se dal ovim divjim skončati.

— **Raztrešeni car.** Ruski car, I.Miklós je jako raztrešeni, pozabljivi človek bil. Ktomu jako ošter, da ga nišče ni ufal na

stupnikov. Što je zbira? Narod.— Nad celim orsagom je glava kralj.— A od koga dobi on svoju moč i jakost? Od naroda.—

Tak od najmenše občine do največše oblasti koga najdemo svigdi? Puka, naroda. To je koren, to je fundament magjarskomu ustavu već jezero let.

Tak jako krivo sudi on čovek, koj se pri jednim ili drugim zbiranju tak zgovarja: ah, k čenu mene tam, i prez mene mine stvar isto tak, kak da bi poleg bil.

V Magjarskoj je na milijone takovih koji zbiraaju jednoga i drugoga. Ako bu svaki tak mislil, kak sam predi rekel, kam onda zajedemo?! Koje pravo, jušše nam podaje ustav, zakon, upotrebito je tam, de je za to mesto, a dužnosti zvršavajmo, kak dobri domorodci, verni sini magjarske domovine.

Imajmo pred očmi onu latinsku poslovicu, koja ovak veli: »Pax volis, pax nobis.« Pučka reč je božja reč. Ako bumo svi kakti braća jen drugomu na pomoč, onda se spuni naša reč, ako ne, onda niti od Boga nemremo prositi, da nam ono spuni, kaj je svakomu narodu najdrakše, i to je: red, mir i dobrostanje.

(Drugiput dalje.)

nekaj opomenuti. Jedenput su dva ukazc, narredbe donesli da je podpiše. Vu jednom ukazu je stalo, da si jednoga najboljšega človeka za ezredeša imenuje, v drugom ukazu pak opet jednoga neverovanoga oficera bi bil moral na rešt odsuditi i vu Siberiju deportirati. Nego imena sam car moral vu ukaze napisati. Kaj se pripetilo? Car je premenil ime na, i tak se pripetilo da on oficir šteroga bi bil moral na rešt odsuditi, njega je za ezredeša imenuval, a ovoga dobroga oficira je pak na rešt odsudil. Carovi ljudi su odmah spazili, da je ne dobro, ali oštromu caru su nikaj ne ufali reči. Več šest mesecov je bil vu težkom reštu zaprli carov dober človek, da se jedenput car zmislil, pak počne morgovati; To je taj verni človek! Nezna tuliko poštenja, da bi se došel zahvaliti nad tēm, da ga je za ezredeša imenuval. Njegli ljudi su samo zbelni gledali, da su ovo morgovanje morali slušati, kaj je i car spazil. Ve su mu morali povedati, da je falil. Da je car to počul, odmah se peljal v rešt zaprtomu i nedužno trpečemu oficeru, i plačuč je prosil od njega za oproščenje, Za nešteri den je car inspiciju držal. Na jenput samo postoji pred jednim mladim ezredešom i sabljom mu salutera. Ovo je bil, ki je moral nedužen trpeti.

— **Pod kola je opal** Kunic György i Major János su se v gorice peljali vino kostati. Dobro je moralo biti, ar su se haidi vlovili. Da su se dimo peljali, Kunicu je škriljak opal doli s glave. On se za škriljakom doli navagnul, nego tak nesrečno, da je s kol pod konje opal. Konji su se splašili i zgazili su ga i kola su črez njega prek odišla. Odmah je vumrl.

Major Józef marofski išpan iz Szentgyorgyvara je takaj bil v gorica v Kehidu, da vino kupi. Več je kesuo bilo, da se dimo peljal; sam je tiral konje, nego velika kmica je bila, i v jednu grabu su se prehitili. Major je pod kola došel i dok je kučiš žmehka kola gori zdigel Major je već mrtev pil.

— **Fal posėje.** Gospodarstvo družtvo čakovečkog kotara počelo je svoje radinost s tim, da za svoje člane fal posėje priskrbi. Posėje se bude moglo u čakovečkom paromlinu kupiti, pol cent za 6 korune.

Tak fal ali samo oni člani budu svako sredu posėje dobili, koji jednu kartu kažeju, koju od družtva dobiju. Platiti u mlinu se mora, kada se posėje kupi.

— **Proletno seme.** Družtvo gospodarstvo obavesti svoje člane da na buduče protuletje članim svojim fal seme detelice i lucerne priskrbi. U jednom prosi člane svoje, da svoje potrebe čim prije jave predsedniku družtva. da on to fal seme kod magjarskog dospelarskog ministeriuma priskrbi.

— **Nesreča na željeznici.** Vu Talijanskoj blizu Rima je postug vun zletel. Pet kočijov je s visokoga glazja doli opalo. Tri desti ljudi je oranjeno postalo, štere su vu špitalj odprimili.

— **Dete i lasica.** Vu Nemškoj vu Wicheđe zvanog občini se strašna nesreča pripetila s jednim malim detetom. Dete je samo ostalo vu sobi, gde je vu krlětki i lasica bila. Ova pozgrabljiva mala beštija je nekak vun zisla s krlětke, navalila na dete škopala mu najpredi oči, zatēm mu je sve lice, i sinjaka razmrcvarila. Roditelji su već onda došli nuter, da mu je već sve žile na vratu razrgala. Siromaško dete je za čas med strašnjimi mukami vumrl. Nevarno je takve životinje, kak: veverica, lasica ili druge takve pozgrabljive životinje pri hiži imeti.

Ako drugo ne, mladinu pokoleju, ako se kak osloobdiju.

— **Milijoneri su krali.** Vu Sank-Petersburgu (Rusko) su sedem voditeljov jedne glazove fabrike zbog posvojanja vlovili. Med ovimi su braća Frank, šteri milijone imaju.

— **Dušno spoznanje.** V Békéscsaba su jednoga fakina Enyedi Lajoša prijeli, ar je nekaj vkral. V sobotu je bil zbog toga sud na Iórvényészku vu Gyuli. Odsudili su ga. Da su mu precitali, ovo je valoval: »Blagorodni Gospodin presens! Ovd pred sudom očitujem i valujem to, da sam ja vmoril pred četirimi leti Kohn Mór štacunara vu Csaba.« Odmah su telegrafirali vu Csaba žandarstvu, odkud su potvrdili, da je od početka bila snmlja na Enyediya, ali nēsu mogli proti njemu nikaj svedočiti.

— **Kossuth Ferencz minister v pogibelji.** V pondeljek je bil Kossuth na audienciji pri kralju v Beču. Posle audiencije, kak se je skup s Szlerényi József államtitkárom na obed peljal, se je skorom nesreča pripetila z njimi. Jedna druga kočija je hitro zletela vun pred nje s jedne vulice i rud ove kočije se je vu njivu kočiju za busil. Rud je prek predrl kočiju, nego na sreću, niti ministru, niti államtitkaru se ni nikaj pripetilo. Ravno ve je puno magjarske gospode, politikušov i drugi ki v novine pišeju v Beču i ravno je bilo čuda skupa pred palacom, gde se je to pripetilo. Svi su bežali na pomoč; na sreću ni je bila potrebna, minister je salno rekel, da njim nikaj ne fali.

— **Šibice budu dražeše.** Kak je duhan, tak budu i šibice monopolizavali. Šibice budu dražeše. Paklec ili škatuljka bude 4 fillera kostala.

— **Damsift se ftunlu.** Kraj Singapora (Indija) za morju su se dva damsifti skuptresnuli, i jeden se je zbog toga ftunul. Devetdeset ljudi se stopilo. Samo 63 ljude je mogel drugi damsift osloboditi. Čuda su ji čapa ribe (morski pes) strgale.

— **Velika povodja.** Velika povodja je bila vu Aziji. (Tursko) Zbog čnda i velikoga jezđja su vode vun vudrile. Adana varaš je čisto pod vodom, v nešteroj vulici 2 metre visoko stoji voda. Kvar je već milijon kurun. Povodja je na okolici v polju velikoga kvara zrokuvala i ljudi se je čuda pogubilo.

— **Černoga cukora su jele.** Vu Budapešti vu jednoj školi su tri puče hitro betežale. Sreća, da je učiteljica fletno spoznala betega, pak da je odmah po doktore poslala. Doktori su pucam odmah žaludca prali, ar su to konstatarili, da su otrovane, i fletno su jim pomogli. Puce su već od velike boli omegele. Valuvale su da su si vu jednom štacunu zelenkastoga cukora kupile i od onoga su tak jako zbetažale.

— **Stodvaisti lét stara žena.** Vu Nagykárolyu (Szatmár-m.) vu hiži za siromake je jedna Habinay Mária zvana žena Lendvay Jozełova udovica vumrla štera je stodvaisti lét bila stara. 1848-mo leto je došla iz Šoprona vu Nagykároly. Sirota je bila i vnogo lét je već prosila. Kak veliju ova vdovica je bila najstareša žena na svetu.

— **Velika nesreča vu jednoj rud.** Vu Ameriki (Illinois provincija) vu Št.-Paul Coal družtva rudi, gde lapora kopaju zbog eksplođiranja je ogenj nastal. Kak je jeden činovnik valoval, četiristo težakov se je pogubilo. Sve ulaze (vrata) su zadelali, da se ogenj ovak sam pogasi. Najviše težakov je bilo iz Ausztrije pak s Talijanskoga.

Gabona árak. — Clena átk.

mmáza	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza alsórendű	Pšenica	25.00 —
Rozs	Herz	16.40 —
Árpa	Ječmen	14.00 —
Zab	Zob	14.00 —
Kukoricza	Kuruza nova	11.70 —
Fehér bali uj	Grah beli	20.20 —
Sárga bab	» zuti	17.20 —
Vegyes bab	» zmésán	15.60 —
Kendermag	Konopljeno seme	14.00 —
Lenmag	Len	21.00 —
Tökmag	Koščice	25.60 —
Bükköny	Graliorka	14.50 —

Császárfürdő Budapest. — Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízi gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes szauna-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használhatók az összes reumatikus- és ideggyógyászati kórnál. Uszodák, hőlég-, szénasavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belélegzési-kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

AZ IGAZGATÓSÁG.

502 16-16

Dr. Wettenstein-Szanatorium Részvénytársaság

TÜDŐBETEG szanatoriumában

Margitliget, (Pomáz mellett, Pest m.)

és tüdőbeteg rendelőintézetében.

Budapest, VI., Bulyovszky-utca 5. szám alatt

a tüdőbetegeket és egyéb tuberkulotikus bajban szenvedőket a Wettenstein József dr. által feltalált gyógyóddal kezeli. Wettenstein József dr. szere az egyedüli specificium, amely a Koch-féle bacillusokat a beteg szervezetből tökéletesen kiirtja, anélkül, hogy a szervezetre a legcsekélyebb mértékben is káros volna.

677 1-6

Egy 3-as számú

"Wertheim pénzszekrény"

olesón eladó.

Bővebbet lapunk kiadóhivatalában.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyult házisszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvények, csúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Schicht

Szarvasszappan

mindig
≡ a ≡
legjobb!

57 és 589. sz. 1909. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírósg 1909. évi V. 433 és 366/1 sz. végzése következtében Arno Müller gorgewaldi bejegyzelt cég és Feldmann S. kolinari lakosok javára 250 és 88 kor. s jár. erejéig 1909 évi október hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 700 kor. becsült 1 vas pénzszekrény és kendőkől álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírósg 1909. V. 366 és 433/2 számú végzése folytán 250 és 88 kor. tőkekövetelések és járuléka erejéig Csáktornyan a városház épületében leendő eszközlésére

1909. évi nov. hó 22-án d. u. fél 3 órakor

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni. 682

Hirdetések
 felvétetnek
a lap kiadóhivatalában.

706/sz. 909.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírósg 1909. évi V. 538 számú végzése következtében Wollák Rezső ügyvéd által képviselt Márton Gáspár tapolezkai lakos javára 600 kor. s jár. erejéig 1909. évi október hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 948 koronára becsült 1 gramolon, 1 zenélő automota és egyéb butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírósg 1909. V. 538/2 sz. végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi aug. hó 2 napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 84 kor. 50 fillérbeh bíróság már megállapított költségek erejéig Csáktornyan a főutcában leendő eszközlésére

1909 évi dec. hó 3-ik napjának d. u. fél 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Csáktornya, 1909. nov. 19-án. 687

Naptárak az 1910. évre.

Mindenemü családi-előjegyzési- és napi-tömbnap-tárak nagy választékban kaphatók

Strausz Sándor

könyvkereskedésében

Csáktornyan.

PÁRATLAN SZŐLŐFAJ!

Hogyan ezt bebizonyítsam, a „Delaware” szőlőről, királyi közgyezői hitelesítéssel ellátott eredeti fénykép elvételeket készítettem.

A felvétel áll: egy drb 20 éves csercesapós kifogástalanul dusan termő tőke, 32 fűrt, egy drb 4 éves szálvesszős tőke 168 fűrt és 11 drb egy sorban lévő 4 éves szálvesszős tőke több mint 1600 kifogástalan egészséges fűrt szőlőterméssel. Ezek mind ott vettek fel, a hol pár méternyire tőle az európai oltyányokon a termés négy-ötzöri permetszés dacára elpusztult. Így ez az év volt az, amely bebizonyította, hogy ezen fajnak termésében permetszés nélkül semmiféle szőlőbetegség kárt nem okoz. Ezenkívül nagy előnye még, hogy oltani és alá a földet megforgatni nem kell, vesszője téiben soha meg nem fagy, **hora elsőrendű** és rendkívül bőtermő. Ezen a néven azonban igen sok más hitvány fajtát adnak el, ezért aki a valódi bőtermő és legnemesebb fajt akarja megszerezni, az csak a **NAGY GÁBOR-féle „DE LAWARE”** vesszőt vegye. A DELAWARE szőlő bővebb leírását, **termésének** királyi közgyezővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó képes árjegyzéket **ingyen és bérmentve** mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmú árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról és lugasültetésről is ad részletes, helyes utasításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, **KOLY** pósta, távirat- és télvessző állomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

676 2-7

A **Benedikt-féle házban** (Kosuth Lajos utca 5. sz.)

egy üzlethelyiség lakással

vagy csak lakás, azonnal kiadandó.

664 1-1

Tatai brikett! Tatai darabos szén!

Kitűnő jutányos szobalütemi szén.

Szállítja a

Magyar Általános Köszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V. Erzsébet tér 19.

685 1-2

Értesítés. Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

férfi-, női- és gyermekcipő műhelyemet

a **szük-utcában** levő **KÜCSAN** (volt Péterfy-féle) házba helyeztem át.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

B. pártfogásukat kérve, maradok

teljes tisztelettel

MESKO BÁLINT.

665 5-5

Pályázati hirdetés.

A csáktornyai áll tanítóképző-intézetben az 1910. évben szükséges élelmi és egyéb cikkek szállítására vonatkozólag ezennel pályázat hirdetik.

Szállítandó cikkek:

1. Marha-, borjú-, sertéshús. Sonka, kolbász, virsli, nyári szalámi, disznósajt. (Évi szállítmány értéke: 13000 K.)
2. Zsírmentek (disznózsír, füstölt szalonna, töpörtyű; esetleg idevehető: sonka, kolbász, virsli, nyári szalámi, disznósajt.) (Évi szállítmány értéke: 1400 K.)
3. Liszt (0., 1., 2., 3., számu.) (Évi szállítmány értéke: 900 K.)
4. Kenyér, sütemény. (Egy-egy kenyérnekni súlya 60 dkg, egy-egy zsemlyéé 8 dkg. A kenyér 6. számú lisztből sütendő.) Évi szállítmány értéke 5000 K.)

5. Fűszer, gyarmatarúk, hüvelyesek, mosási- és világítási anyagok. (És pedig: Rizs, dara, tarhonya, makaroni; bab, borsó, lencse; kávé, cukor, só, ecet, essencia; paprika, magyar bors, fahéj; aizi olaj; tea, rum; csokoládé, mazsola, mandula, mogyoró, mák, dió, aszalt szilva, szilvaiz; sajtok, liptói túró; nyári szalámi, szalámi, sonka, virsli, vegyeshideg felvágott; szappan, kékítő, keményítő, borax, lugók, mosósó; gyertya, petroleum. — Minthogy az intézetbe villamos világítás vezetettik, a világító-anyagok szállítása igen kevés leendő. (Évi szállítmány értéke — a világító-anyagok leszámításával 4000 K.)

6. Tej. (Évi szállítmány értéke: 1700 K.)

Felvilágosítások: Az ajánlati árak az 1., 2., 4., 6. pontban jelzett árakra vonatkozólag árucikkenként, a 3. és 5. pontban említettek nézve a folyó napi árból elengedhető %/o-ban is megállapítható. Az árucikkek a legjobb minőségben szállítandók. Lisztből csaknem kizárólag 0. számú fogyasztatik. A húsmentekre két alternatív ajánlat teendő; az egyikben az ár 20 %-os természetesen csonttal, a másikban csont nélkül (színhús) adandó meg. — Régi szállítónak oly esetleges ajánlata, amelyben hajlandónak mutatkozik, hogy egy újabb ajánlattevő olcsóbb árai mellett ő is szállít, figyelembe nem vétetik.

Az 1 K-s okmánybéllyel ellátott, borítékba zárt és lepecsételt ajánlatok **1909. évi december hó 15. déli 12 óráig** az áll. tanítóképző-intézet igazgatójánál nyújtandók be. Az ajánlattal egyidejűleg **de külön** az évi összállítás értékének 5 %-a, mint bánatpénz is beadandó (erről elismervény adatik ki), mely az ajánlat elfogadása esetén 10 % biztosítékra egészítendő ki. (A bánatpénz kizárólag vagy készpénzben, vagy értékpapírban vagy takarékpénztári könyvecskében teendő le.)

Minden ajánlatnak tartalmaznia kell:

- a) az ajánlattevő nevét, polgári állását és lakóhelyét;
- b) azon nyilatkozatot, hogy a szállításra vonatkozó feltételeket az ajánlattevő ismeri (felvilágosítást alólírolt igazgató nyújt);
- c) az ajánlati árat számmal és szóval kifejezve;
- d) kötelező nyilatkozatot arra, hogy az előírt biztosítékot leteszi, ha ajánlata elfogadott.

Az ajánlatok bizottságilag a pályázók jelenlétében bontatnak fel; a bizottsági határozat után az el nem fogadott ajánlatokhoz csatolt bánatpénz azonnal visszaadatik.

Csáktornya, 1909. november 15-én.

Zrínyi Károly

áll. tanítóképző-intézeti igazgató.

686 1-1